

Fiatal tehetségek – Seidl Dénes

„Igyekszem élvezni azt, hogy ereje teljében lévő muzsikus vagyok, aki mindenben lehetőséget lát.”

Uzsaly Bence

Seidl Dénes, a fiatal, Junior Prima díjas és Fischer Annie ösztöndíjas trombitaművész szólistaként, zenekari zenészként és ismeretterjesztőként is tevékenyen jelen van a zenei életben. Tervekről, célokról, a zenei élet aktuális kérdéseiről beszélgettünk.

■ *Szólistaként, zenekari zenészként és ismeretterjesztőként is tevékenykedsz. Van ezek közül elsődleges?*

– Igazából nincs. Engem a zene nagyon komplex módon érdekel, így nagyon fontos az, hogy több mindent tudjak csinálni. Borzalmasan nehezen élném meg, ha egyvalamit kellene választani. Egyébként az, hogy mikor mire van lehetőség, az a felkéréseken is múlik, de mivel nagyon szeretem a hivatásom, bármilyen irányból is érkezem a zenéhez, azt örömmel teszem.

■ *Folytassuk a szólistaság irányában! Ha te választanád meg a repertoárt, milyen műveket játszol szívesen?*

Két nagy kedvenc területem van, a barokk concertók és a romantikus-impresszionista művek világa. A barokk zenét a kamarajellege miatt érzem nagyon közel állónak, a késő-romantikusok pedig a színes hangzásvilágukkal ejtenek rabul. Fontos számomra Arutunjan Trombitaversenye, azzal is diplomáztam. Más kérdés, hogy a többi hangszerhez képest nagyon szűkös a trombita-irodalom. Éppen ezért sok átírat forog közkézen, és ezek között mindig érdemes felkutatni a jókat. Ugyanez az érdeklődés jellemez a kortárszenével kapcsolatban. Kíváncsi vagyok, érdekel, tisztelen. Nem mondanám magamat kifejezetten kortárszene-előadónak, de fontos számomra a műfaj. Nagyon hosszú egyébként a bakancslistás darabok sora.

■ *Ha kellene mondani egy bakancslistás darabot, mit mondanál?*

– Sosem mentek az „egyet kell választani” feladatok. Bármit is mondanék, rögtön elkezdeném sorolni, hogy mik azok a művek, amiket nem mondtam, de nagyon szeretném eljátszani. Ritkán fordul elő, hogy én választhatok darabot. Ami most hirtelen eszembe jut, az a Sosztakovics-zongoraverseny, ami eredetileg trombitaversenynek készült, és bár végül a zongora lett az első, a trombitának is szólószerepe van, így a trombitás egyszerre zenekari zenész és szólista. Látnod, ez is egy olyan darab, ahol több szerepben lehet jelen lenni.

■ *Az elmúlt időszak és a jelen is bővelkedik kultikus szólótrombitásokban. Neked van valami vissza-visszatérő célod, mondanivalód, amikor te formálhatod az előadást?*

– Azt hiszem, minden hangszeresnek van olyan darab vagy olyan karakter, ami jól megy, ami közel áll a személyiségéhez. Nekem ezek az inkább flexibilis filigránabb zenék, illetve a lírai darabok. Nem vagyok az a trombitás, aki nagy hangon szeret sokáig fújni, nekem ez inkább kellemetlen feladat, mint élvezet. Az ízes, részletgazdag dolgokat viszont nagyon szeretem megmutatni. Ezért is kedvelem az előbb említett repertoárt. Ha a darab technikai nehézsége egy fizikai bravúrrá teszi az előadást, az eltereli a figyelmet a tartalomról, pedig a mondanivaló számomra mindig fontosabb, mint a látványosság. Ami a nagy trombitásokat illeti, nem szeretek másolni, de azt sem gondolom, hogy muszáj mindig kitalálni valami újat. Izgalmas megismerni a hagyományokat, és aztán összhangba hozni az én olvasatommal.

■ *Sok területét érintettük a trombita irodalmának, de van még egy, a jazz. Hogyan viszonyulsz ehhez a műfajhoz?*

– Fontosnak tartom tisztázni, hogy a klasszikus trombita és a jazz trombita két külön világ, két külön szakma. Ezért is tanítják már a konziban is más-más szakon. Sokat tanulhatunk egymástól, de én egy olyan trombitás vagyok, aki klasszikus zenét játszik. Ehhez értek, és hiába játszanék jazzt, attól még klasszikus trombitásként lennék jelen benne. Vannak nagyszerű trombitások, akik mindkét műfajt egyforma szinten művelik, de én nem tartozom közéjük. Én a zenész szakma sokszínűségét máshogy próbálom felfedezni. Ennek ellenére igyekszem megismerni a jazz trombitások eszköztárát, hiszen mindig frissíti a játékmódot, ha másféle zenészekről tanulunk. Ezért is szeretek nem fúvósokkal is kamarázni, köztük mindig tanulok valami újat.

■ *Térjünk át a zenekari zenélésre! Mit tartasz fontosnak zenekari zenészként?*

– A zenekari zenész élete bizonyos szempontból tud sokkal stresszesebb lenni, mint a szólistaké, hiszen

nincs igazán választási lehetőség az eljátszandó anyag, a rendelkezésre álló próbamennyiség és az időbeosztás terén sem. Komoly feladat, hogy ebbe ne fásuljunk bele. A zenekar sok-sok jó zenész együttese, és a jó zenészek többek között az az ismérve, hogy van gondolata, meg akar jelenni, szeretné megformálni, amit játszik, és van elképzelése, hogy hogyan kéne valamit előadni. Rengeteg ambícióról beszélünk egy társaságban, de mégis csapatmunkáról van szó. Ennek az egyensúlynak a kialakításában döntő szerepe van a karmesternek.

▮ *Milyen típusú karmesterekkel szeretsz dolgozni?*

– Leginkább olyanokkal, akik inspirálnak. A karmestereknek nehéz dolguk van, hiszen egy csapatnyi embert kell összetartani, rengeteg szempontnak kell megfelelni, nemcsak zenei, hanem operatív kérdéseket is rendezni kell. Azokat a karmestereket szeretem, akik nemcsak szakmailag, hanem emberileg is a helyzet magaslatán állnak. Elképesztően felnézek azokra a karmesterekre, akik a Zene iránt elkötelezettek és alázatosak, emellett csapatjátékosként tisztelik az őket körülvevő zenészeket, és nem bántással, hanem szeretettel és szakmai felkészültséggel érik el a kitűzött célokat.

▮ *Vissza-visszatérő probléma, hogy nemcsak a közönség, hanem a zenekari zenészek utánpótlása is akadózik. Hogy látod ezt a kérdést?*

– Azt gondolom, hogy mindenki a saját világán keresztül látja ezt a problémát. Természetesen nincs olyan ember, aki járta volna a zenekarokat, zenei oktatási intézményeket, eltöltött volna mindenhol megfelelő mennyiségű időt, és így belelátva a működésükbe kialakította volna az országos véleményét. Ennek ellenére biztosan fel lehet fedezni tendenciákat. A Concerto Budapest zenekari zenészeként nem szembesülök ezzel a problémával, hiszen hihetetlenül jó zenészekkel vagyok körülveve, így én nem érzem azt, hogy bármilyen téren is gyenge lenne a felhozatal vagy az utánpótlás. Szerencsés helyzetben vagyok, el tudom képzelni, hogy nincs ez mindenhol így. Amit viszont fontosnak tartok kiemelni, hogy a zenei élet minden nehézségével együtt messzemenőig érdemes a támogatásra, és amikor a klasszikus zene sorsáról gondolkodunk, akkor azt az értékek mentén érdemes tenni, nem a problémák tükrében.

▮ *Hogy látod az oktatás helyzetét? Megfelelő felkészítést kaptál a zenekari zenészek életére?*

– Amire lehetett, arra felkészítettek. Jó tanáraink voltak, akik reálisan látták a világot. A felnőttként előke-rülő problémákat legalább hallomásból megismertem a tanulmányaim során. Emlékszem, hogy konzis koromban felháborodva jöttem ki egy szimfonikus zenekari próbáról, hogy micsoda időpocsékolás, ha fél órán keresztül egy hangot sem kell fújni. Elmondták, hogy bi-

zony, ez az élet, és meg kell tanulni akkor is frissnek maradni, gondolatilag is jelen lenni, amikor egy teljes tétel szünetünk van. Ez egy életforma, amit akkor nem volt könnyű elfogadni, de örülök, hogy nem felnőttként szembesültem vele először. Amire kevesebb figyelem jutott a tanulmányaim során, az a zenész lét mentálhigiéniés vetülete. Sok ilyen veszély leselkedik a hivatásos zenészekre. Szerintem a zenész lét fizikailag és lelkileg is komolyan megterhelő szakma. Nagy baj például, ha valaki 22 évesen elkezdi egy zenekarban játszani, majd 29 évesen a kiegészítő tüneteit észleli magán és nem tud vele mit kezdeni. Fontos lenne eszközöket keresni és azokat a diákok kezébe adni, hogy ezt el tudják kerülni.

▮ *Térjünk át az ismeretterjesztő tevékenységekre. Dénes-Worowski Marcellel együtt létrehoztátok a ZeneMűveket, és különböző ismeretterjesztő műsorokra hívjátok a közönséget. Milyen a ZeneMűvek arculata?*

– Eleinte Marcival ketten indítottuk el ezt a kezdeményezést, mára már egy kilenc fős csapatot jelent ez a márka. Ez a szakmailag és emberileg is elképesztően magas színvonalú csapat nagyon sokat segít nekünk abban, hogy az energiánk nagy részét a kreatív munka elvégzésére tudjuk fordítani, ezzel is emelve a projektjeink színvonalát. Olyanokat igyekszünk megszólítani, akik alapvetően nyitottak a komolyzenére – vagy nem tudják, hogy nyitottak – de kell nekik egy olyan támogató közeg, ami nem feltétlenül ragaszkodik a konvenciókhoz, hanem más úton, más környezetben viszi el őket a zenei élményhez. Nem azt mondjuk, hogy csak ez a befogadási forma létezik, hanem szeretnénk a lehetőségek tárházát gyarapítani, mert szerintünk erre van igény. Fontos, hogy legyenek klasszikus, „szépen felöltözött” koncertek a Zeneakadémián, de vannak, akiktől ez távol áll. Őket másképp érdemes megszólítani, az ő kezüket szeretnénk megfogni. Tehát olyan kapcsolatot próbálunk kiépíteni a közönség és a komolyzene között, amire szerintünk szükség van, és ilyen formában talán nem elég elterjedt. Különböző korosztályok számára készítünk műsorokat, de talán a saját generációnk nyelvéen beszélünk a leghitelesebben.

▮ *A közönség megszólítását sokan sokféleképpen próbálták már elérni. Milyen ebben a kavalkádban a ti hangotok?*

– Biztos vagyok benne, hogy bármit mondhatok, hogy azt még senki sem próbálta ebben a témában, valaki jelentkezni fog, hogy de ő már igen. Abból tudunk kiindulni, ami a mi környezetünkben hiányzott vagy hiányzik. Az egyik legnagyobb erősségünk, hogy mi kívülről érkezünk a zenei szakmába. Nálunk otthon senki sem zenész. Mi magunk fedeztük fel ezt a hivatást, és láttuk meg minden gyönyörűségét. Ezért időnként van egy hontalanság érzésünk. Előfordult, hogy zenészek között a gyökerek miatt, otthon pedig a zenészség által éreztük magunkat kívülállónak. Ez egy furcsa jelenség, aminek

viszont van előnye: nagyon jó közvetítők tudunk lenni, mert mind a kettőt ismerjük. A másik pedig az, hogy szerintem ezt mi elég korán elkezdtük, és ahhoz képest, hogy mennyi idők vagyunk, viszonylag nagy a rutinunk ebben. Elengedhetetlennek tartjuk azt is, hogy ne fentről lefelé kommunikáljunk, hanem az őszinte érdeklődők hangján, mintha barátként beszélgetnénk. Számunkra a közérthetőség és a közvetlenség fontos, de ez mindig az értékek megőrzése mentén történik.

■ *Mit tanácsolnál a zenekaroknak, milyen irányba menjenek az ismeretterjesztés terén?*

– Azt tanácsolnám a zenekaroknak, hogy hívják a ZeneMűveket. *(nevet)* Leginkább a saját programjainkon keresztül tudjuk megfogalmazni a mondanivalónkat. De ha már tanács, azt hiszem, a legfontosabb a belső nyitottság a közönség felé. A zenekarban ülve hajlamosak vagyunk csak a kottaállványig látni, pedig ezt a csodálatos szakmát nem érdemes csak magunknak művelni. Minden jelenlévő megérzi azt, hogy zárkózott munkavégzőkkel vagy interakcióra vágyó muzsikussal találkozunk.

■ *Van most valami aktuális nagy projekt vagy érdekesség, ami foglalkoztat?*

– Nagyon sok ilyen van. Nagy erővel zajlik a Zene Showjának a szervezése és megvalósítása. Ez Magyarország első komolyzenei talk show koncertsorozatát jelenti, amit az Akvárium Klubbal és a MÁV Szimfonikus Zenekarral közösen rendezünk meg. Tavaly sikeres évadot zártunk, és idén is túl vagyunk az első előadáson, melyen Gundel Takács Gábor volt a vendégünk. Megyünk tovább hamarosan GreCsó Krisztiánnal és Kovács András Péterrel. Van rengeteg kamarakonzert tervem is. Nem könnyű a mostani időszakban zenésznek lenni, de szeretném töretlen lelkesedéssel szolgálni a zene ügyét. Igyekszem élvezni azt, hogy egy ereje teljében lévő muzikus vagyok, aki mindenben lehetőséget lát.

